

Granskning av kultur- och fritidsnämndens ledning, styrning, uppföljning och intern kontroll

Hudiksvalls kommun

Oktober 2023

Anna Hilmarsson, certifierad kommunal revisor

Johanna Larsson, revisionskonsult

Malou Olsson, revisionskonsult

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Hudiksvalls kommun genomfört en granskning av kultur- och fritidsnämndens ledning, styrning, uppföljning och intern kontroll. Granskningens syfte har varit att bedöma om kultur- och fritidsnämndens styrning, ledning och uppföljning är tillräcklig för att bedriva en ändamålsenlig verksamhet inom granskade områden samt med en tillräcklig intern kontroll.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att kultur- och fritidsnämndens styrning, ledning och uppföljning *inte helt* är tillräcklig för att bedriva en ändamålsenlig verksamhet inom granskade områden samt med en *inte helt* tillräcklig intern kontroll.

Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga. För fullständiga bedömningar se respektive revisionsfråga i rapporten eller det avslutande avsnittet "Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor".

Revisionsfrågor	Bedömning	
Finns en tydlig ansvars- och rollfördelning mellan politik och tjänstepersoner?	Ja	
Är uppföljning och rapportering av nämndens ekonomi och verksamhet ändamålsenlig?	Ja	
Är nämnden delaktig i det systematiska arbetet med intern kontroll och fattar beslut om åtgärder vid behov?	Delvis	
Finns det en process innefattande riktlinjer, rutiner, kontroller och uppföljning för hantering av föreningsbidrag?	Delvis	

Rekommendationer

Utifrån genomförd granskning lämnas följande rekommendationer till kultur- och fritidsnämnden.

- Att tillse att det bör göras en genomgång av roll- och ansvarsfördelning för att öka tydligheten för samtliga nämndsledamöter och ersättare.
- Att nämnden tillser att protokollen utvecklas innehållsmässigt och innefattar mer information för spårbarhet, t.ex. kring ekonomiskt utfall.
- Att fatta beslut om tillämpningsanvisningar för intern kontroll i enlighet med kommunens reglemente för intern kontroll. Nämnden bör införa rutiner för delrapportering av utfall av kontrollmoment i syfte att kunna besluta om åtgärder under året i de fall brister noteras. Nämnden bör fatta beslut om åtgärder med anledning av resultatet av internkontrollarbetet.
- Att tillse att hela nämnden är involverade i den riskbedömning som ligger till grund för nämndens systematiska arbete med intern kontroll utifrån att hela nämnden är

ansvarig för att den interna kontrollen är tillräcklig. Nämnden bör även tillse rutiner att aktualisera riskbedömning under året och revidera internkontrollplanen vid behov.

- Att se över processen för föreningsbidrag och tillse att det finns dokumenterade regler, rutiner, checklistor, bedömningsgrunder och kontroller samt tillse att utförda kontroller dokumenteras och signeras. Detta för spårbarhet och att undvika personberoende.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Inledning	4
Bakgrund	4
Syfte och revisionsfrågor	4
Revisionskriterier	4
Avgränsning	5
Metod	5
Granskningsresultat	6
Tydlig ansvars- och rollfördelning	6
Uppföljning och rapportering	8
Nämndens delaktighet i det systematiska arbetet med intern kontroll	11
Process för hantering av föreningsbidrag	15
Samlad bedömning	18
Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor	18
Rekommendationer	20

Inledning

Bakgrund

Kultur- och fritidsnämnden har ett ansvar som nämnd för sin verksamhet, där nämnden har att tillse att denna bedrivs enligt fullmäktiges mål och riktlinjer, samt att detta sker med tillräcklig kontroll. Nämnden fullgör, kommunens uppgifter inom kultur- och fritidssektorerna. Nämnden ansvarar för stöd till föreningslivet och strategiska kultur- och fritidsfrågor, samt frågor om ungdomsinflytande och den strategiska folkhälsopolitiken. Nämnden ska aktivt delta i det brottsförebyggande arbete som berör deras ansvarsområde.

Utdelning av bidrag i en kommun är en icke lagstadgad kommunal uppgift. När kommunen lämnar bidrag förutsätts att bidrag skall ges till personer/föreningar/organisationer på lika villkor. Hudiksvalls kommun erbjuder olika former av ekonomiskt stöd till kommunens föreningar och kultur- och fritidsnämnden ansvarar för hanteringen av föreningsbidrag .

Ur ett styrningsperspektiv såväl som ur ett medborgarperspektiv är det av stor vikt att bidragsgivningen styrs av tydliga och ändamålsenliga riktlinjer och policys. Av dessa bör det framgå hur beslut om bidrag ska fattas samt villkor för uppföljning och kontroll av att lämnade bidrag brukas i enlighet med beviljad ansökan. En tillförlitlig och säker hantering av dessa bidrag är viktig ur flera aspekter. En bristande intern kontroll på området medför ökad risk för oegentligheter och i förlängningen förtroendeskadliga konsekvenser för kommunen.

Revisorerna har utifrån väsentlighet och risk beslutat att genomföra en granskning avseende kultur- och fritidsnämndens ledning, styrning, uppföljning och intern kontroll.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kultur- och fritidsnämndens styrning, ledning och uppföljning är tillräcklig för att bedriva en ändamålsenlig verksamhet inom granskade områden samt med en tillräcklig intern kontroll.

- Finns en tydlig ansvars- och rollfördelning mellan politik och tjänstepersoner?
- Är uppföljning och rapportering av nämndens ekonomi och verksamhet ändamålsenlig?
- Är nämnden delaktig i det systematiska arbetet med intern kontroll och fattar beslut om åtgärder vid behov?
- Finns det en process innefattande riktlinjer, rutiner, kontroller och uppföljning för hantering av föreningsbidrag?

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser och bedömningar.

- Kommunallagen
- Kommunens styrdokument inom området, t.ex. riktlinjer/policys, och rutiner.

Avgränsning

Granskningen avser kultur- och fritidsnämnden och avgränsas till räkenskapsåret 2023. Dock kan tidigare år beröras utifrån att granskning sker av återrapportering och uppföljning.

Enkäten avgränsas till revisionsfråga 1-4 för nämnden och till revisionsfråga 1-3 för tjänstepersoner (se även avsnitt metod).

Granskningen av revisionsfråga 4 (föreningsbidrag) sker på en översiktlig nivå och omfattar inte några stickprov avseende föreningsbidrag.

Metod

Granskningen har genomförts med följande metod:

Granskningen har genomförts utifrån översiktliga dokumentstudier avseende styrdokument och rutiner.

Intervjuer har genomförts med:

- Nämndens presidium
- Förvaltningschef
- Utvecklare för social hållbarhet
- Kulturutvecklare
- Fritidsutvecklare

För att kunna verifiera vad som nämns i intervjuer avseende nämndens ledning, styrning och uppföljning har en granskning av nämndens protokoll genomförts för det senaste verksamhetsåret, inkluderat en 12 månadersperiod från september 2022 till september 2023.

Vidare har en enkät skickats till chefer och en till nämndens ledamöter och ersättare för att få en bild av hur dessa ser på de granskade områdena. Enkäten som skickades till chefer innehöll inte frågor om föreningsbidrag. Svarefrekvens på enkät till chefer var 86 %, 6 av 7 chefer har besvarat enkäten. Svarefrekvens på enkät till nämndens ledamöter och ersättare var 50 %, 15 av 30 ledamöter och ersättare har besvarat enkäten. Av de som svarat på enkäten var 67 % ordinarie ledamöter och 33 % ersättande ledamöter. 67 % av de svarande har suttit i nämnden tidigare mandatperiod/-er och 33 % är nya ledamöter för mandatperioden. Enkäten genomfördes under maj 2023.

Resultatet av enkäten redovisas i rapporten för att ge en lägesbild och indikation till utvecklingsområden. Enkätresultatet ligger inte till grund för gjorda bedömningar där brister har identifierats.

De intervjuade har beretts möjlighet att sakgranska rapporten.

Kontaktrevisorer för granskningen har varit Mats Runefelt och Maria Nordgren.

Granskningsresultat

Tydlig ansvars- och rollfördelning

Revisionsfråga 1: Finns en tydlig ansvars- och rollfördelning mellan politik och tjänstepersoner?

lakttagelser

Reglemente

Fullmäktige ska enligt kommunallagen 6:44 anta reglemente för nämndernas verksamhet och arbetsformer. Av reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder¹ i Hudiksvalls kommun framgår följande ska-krav avseende kommunstyrelsens och nämndernas ledning, styrning och uppföljning:

1. leda arbetet och utforma övergripande mål, riktlinjer och ramar för styrning av verksamheten
2. följa de riktlinjer som antagits i styrelsens/nämndens generella åtaganden, nämndplanen samt kommunens bestämmelser om intern kontroll samt övriga styrdokument
3. övervaka att de av fullmäktige fastställda målen och planerna för verksamheten och ekonomin efterlevs och att styrelsen/nämndens löpande förvaltning handhas rationellt och ekonomiskt samt i enlighet med de föreskrifter som kan finnas i lag eller förordning och bestämmelser detta reglemente
4. tillse att uppföljning sker till kommunstyrelsen om hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under året
5. årligen till fullmäktige lämna redogörelse över föregående års verksamhet
6. svara för information till allmänheten
7. i övrigt fullfölja de uppdrag som kommunfullmäktige ger styrelsen/nämnden

Det reglemente som kommunfullmäktige fastställt för kommunstyrelsen och övriga nämnder tydliggör att kultur- och fritidsnämnden fullgör kommunens uppgifter inom kultur- och fritidssektorerna. Nämnden ansvarar för stöd till föreningslivet och strategiska kultur- och fritidsfrågor, samt frågor om ungdomsinflytande och den strategiska folkhälsopolitiken. Nämnden ska aktivt delta i det brottsförebyggande arbete som berör deras ansvarsområde.

Av reglementet framgår att styrelsen/nämnden ansvarar för att dess organisation är tydlig och ändamålsenlig med hänsyn till av fullmäktige fastställda mål och styrning samt lagar och andra författningar för verksamheten.

Kultur- och fritidsnämndens delegationsordning med vidaredelegat, reviderad 2021-12-20 § 90, reglerar ansvars- och rollfördelning mellan politik och tjänstepersoner. Kultur- och fritidsnämnden har valt att delegera beslut till tjänstepersoner via förvaltningschef. Förvaltningschefen använder sin rätt att vidaredelegera vissa beslut till

---

¹ Reviderat av kommunfullmäktige 2023-03-27 § 44

andra tjänstepersoner enligt kommunallagen 7 kap. 6 §. Nämndens reglemente reglerar ärenden som inte får delegeras enligt kommunallagen 6 kap. 38 §. Vid intervju beskrivs att delegationsordningen är förvaltningens viktigaste dokument för roll- och ansvarsfördelningen. De intervjuade ger en samstämmig bild av att roll- och ansvarsfördelningen upplevs tydlig. Vidare framgår att nämndens ordförande har veckovisa avstämningar med förvaltningschef där det finns möjlighet att stämma av om något upplevs otydligt.

Vid intervju framgår att tjänstepersoner i förvaltningen har tjänstemannaberedningar där de diskuterar förslag till beslut. Inför nämnden genomförs ordförandeberedningar. Nämndens nämndsekreterare har en egen rutin inför/efter nämndens arbetsutskott samt inför/efter nämndsammanträden. Det finns även kommunövergripande riktlinjer för dokument- och ärendehantering med syfte att tjänstepersoner i Hudiksvalls kommun ska handlägga och dokumentera ärenden på ett enhetligt, praktiskt och lagbundet sätt. I riktlinjerna framgår att ordförandeberedning ska genomföras innan sammanträden.

Som beskrivits i metodavsnittet har en enkät skickats ut till förvaltningens chefer samt en enkät till ordinarie och ersättare i nämnden.

67 % av förvaltningens chefer instämmer helt i att roll- och ansvarsfördelning är tydlig, resterande 33 % instämmer till stor del. Av nämndens ordinarie och ersättande ledamöter är det 33 % som instämmer helt i att roll- och ansvarsfördelningen är tydlig, 40 % instämmer till stor del, 13 % instämmer till viss del och 7 % instämmer inte alls.

I enkäten fanns möjlighet att lämna fritextkommentarer. Av de kommentarer som lämnats framgår att ansvarsfördelning mellan förvaltning och politik fungerar väl samt att delegationsordningen är uppdaterad och efterlevs. Vidare framgår att i ärenden som är otydliga förs en dialog med ordförande och att ordförande och förvaltningschef har veckovisa avstämningar. Vidare framgår det att ansvarsområden har flyttats mellan medarbetare för att det har varit ganska stor personalomsättning i förvaltningsstaben och att det numera upplevs fungera bra och att ansvarsfördelningen upplevs tydlig.

Av fritextkommentar som lämnats framgår att det inte finns ett dokument med skriftlig roll- och ansvarsfördelning men att i det dagliga arbetet upplever ledamoten att man vet sina uppdrag och roller.

Bedömning

Finns en tydlig ansvars- och rollfördelning mellan politik och tjänstepersoner?

Ja.

Bedömningen baseras på att det finns ett reglemente för nämnden samt en aktuell delegationsordning med vidaredelegat. Det finns även kommunövergripande riktlinjer där det framgår hur beredningsprocessen ska gå till. Både de intervjuade samt resultat från enkäter till chefer och nämndens ledamöter visar till stor del en samstämmig bild av att roll- och ansvarsfördelning är tydlig.

Uppföljning och rapportering

Revisionsfråga 2: Är uppföljning och rapportering av nämndens ekonomi och verksamhet ändamålsenlig?

lakttagelser

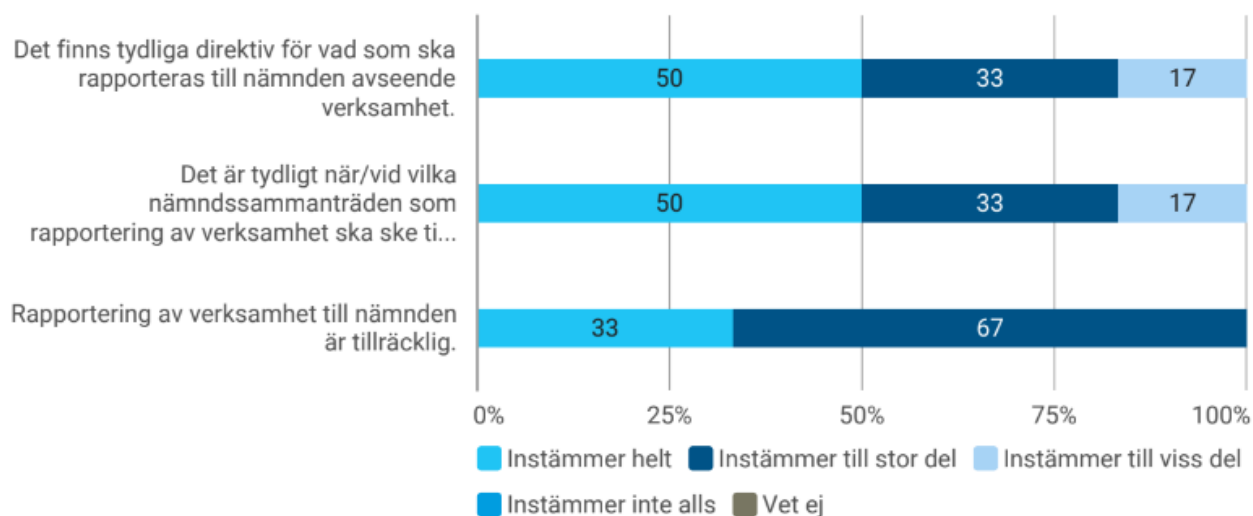
I reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder framgår att styrelsen/nämnden ska övervaka att de av fullmäktige fastställda målen och planerna för verksamheten och ekonomin efterlevs och att styrelsen/nämndens löpande förvaltning handhas rationellt och ekonomiskt samt i enlighet med de föreskrifter som kan finnas i lag eller förordning och bestämmelser i reglementet.

Rapportering av verksamhet

Vid intervju har det framgått att rapportering av verksamhet sker genom kommungemensamma mallar för delårsrapport och årsredovisning. Nämnden har även en årscykel där det framgår vad som ska rapporteras till nämnden vid vilken tidpunkt under året. Vid varje nämndsammanträde har förvaltningschef en stående punkt, förvaltningen informerar, där information om verksamheterna och förvaltningen delges nämnden. Nämndens ordförande har gett förvaltningen i uppgift att även rapportera sjukskrivningar och riskbedömningar vid varje nämndsammanträde. Av nämndens protokoll framgår ovan rapportering kort i punktform.

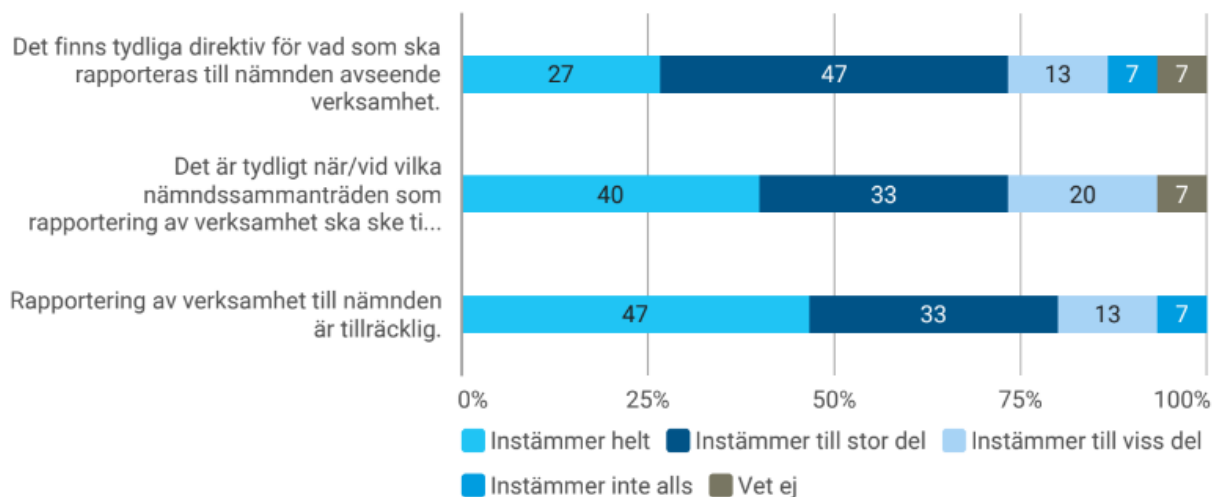
I enkäten har förvaltningens chefer och nämndens ordinarie och ersättande ledamöter fått besvara påståenden om rapportering av nämndens ekonomi och verksamhet. Majoriteten av förvaltningens chefer instämmer helt eller till stor del i att det finns tydliga direktiv för vad som ska rapporteras till nämnden samt när rapportering ska ske avseende verksamhet. 17 % av cheferna instämmer till viss del. Resultat från enkät till nämndens ordinarie och ersättande ledamöter visar att majoriteten instämmer helt eller till stor del i att det finns tydliga direktiv för vad som ska rapporteras till nämnden och när avseende verksamhet. På påståendet om tydliga direktiv har 7 % av ledamöterna svarat att de instämmer inte alls.

Diagram 1: Resultat från enkät till chefer för påståenden som avser rapportering av verksamhet.

Av fritextkommentar som lämnats framgår att verksamhetsrapporterna är tydliga och följer kommunens mallar samt att nämnden får vid varje sammanträde en ekonomisk avstämning av förvaltningsekonomen. Nämnden får även verksamhetsinformation vid varje sammanträde, där både stora och mindre händelser delges nämnden. Nämnden får även information om händelser i omvärlden som kan påverka föreningslivet i kommunen.

Diagram 2: Resultat från enkät till nämnden avseende rapportering av verksamhet.

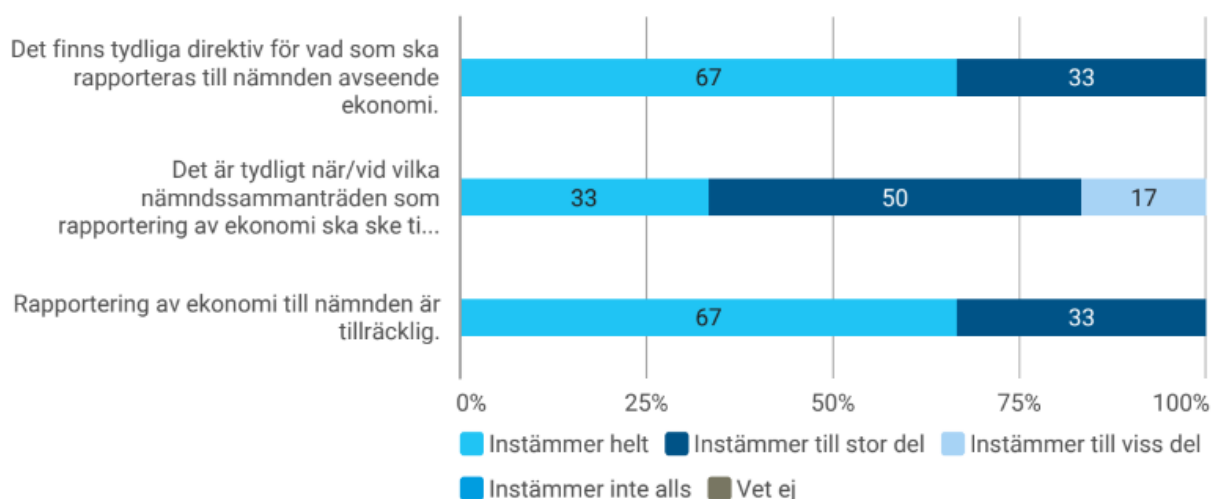
Rapportering av ekonomi

Vid intervju har det framgått att rapportering av ekonomi till nämnden sker genom kommungemensamma mallar för delårsrapport och årsredovisning samt att förvaltningsekonomen delger nämnden ekonomisk rapport. Vid genomgång av protokoll för perioden september 2022 - september 2023 framgår det att rapportering sker i enlighet med iakttagelser från intervjun. Vi noterar att nämnden tackar för information vid

rapportering av ekonomin samt att det varierar om det framgår hur utfallet ser ut i nämndens sammanträdesprotokoll. I november 2022 och december 2022 redovisas prognos om underskott på 253 000 kr respektive 250 000 kr. Även i september 2023 redovisas ekonomisk prognos för helåret och prognos är underskott på 1,1 miljoner kronor. Nämnden har en årscykel där det framgår vad som ska rapporteras till nämnden under året. Det finns en kommunövergripande mall för budgetdialog som innefattar punkter som helårsprognos, åtgärder för att hålla budget 2023 samt frågor kring för nämnden bidrar till att uppnå kommunfullmäktiges mål och frågor om hur omvärldsläget påverkar nämnden framöver.

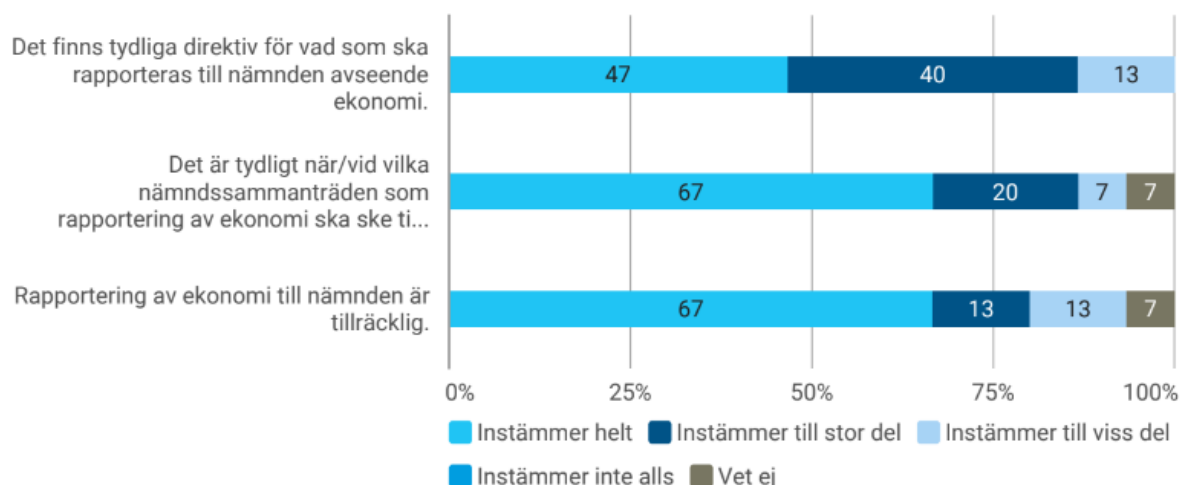
Resultat från enkäten avseende rapportering av ekonomi visar att samtliga av cheferna instämmer helt eller till stor del i att det finns tydliga direktiv för vad som ska rapporteras till nämnden avseende ekonomi. Resultatet visar att 17 % av cheferna instämmer till viss del om att det är tydligt när/vid vilka sammanträden som rapportering av ekonomi ska ske till nämnden. En del av cheferna instämmer till viss del eller inte alls i påståendet "Rapportering av verksamhet till nämnden är tillräcklig". Resultat från enkäten som skickats till nämnden visar att majoriteten instämmer helt eller till stor del om att det finns tydliga direktiv för vad som ska rapporteras till nämnden avseende ekonomi samt vid vilka nämndsammanträden rapporteringen ska ske. 80 % av nämndens ledamöter instämmer helt eller till stor del i att rapportering av ekonomi till nämnden är tillräcklig, samtidigt visar resultatet att 13 % instämmer till viss del och 7 % har svarat vet ej.

Diagram 3: Resultat från enkät till förvaltningens chefer avseende rapportering av ekonomi.

Av fritextkommentarer som lämnats framgår att förutom förvaltningsekonomens rapporter på sammanträdena lyfter förvaltningschefen och ordförande vid behov ekonomiska frågor på sina avstämningar.

Diagram 4: Resultat från enkät till nämnden avseende rapportering av ekonomi.

Bedömning

Är uppföljning och rapportering av nämndens ekonomi och verksamhet ändamålsenlig?

Ja.

Bedömningen baseras på att det finns en tydlig struktur för hur och när uppföljning av verksamhet och ekonomi ska ske vilket såväl intervju- och enkätsvar som protokoll bekräftar. Enligt vår bedömning kan protokollen utvecklas och innefatta mer information för spårbarhet, t.ex. ekonomiskt utfall. I de fall nämnden fattar beslut avseende ekonomin har nämnden tackat för informationen trots att prognosen vid några tillfällen, senast i september 2023, pekade på underskott. Enligt vår bedömning borde nämnden gett förvaltningen i uppdrag att återkomma med förslag till besparingar med tillhörande konsekvensbeskrivningar. Nämnden borde samtidigt varit tydlig med när återrapportering skulle skett samt dokumenterat det i protokollen för spårbarhet.

Nämndens delaktighet i det systematiska arbetet med intern kontroll

Revisionsfråga 3: Är nämnden delaktig i det systematiska arbetet med intern kontroll och fattar beslut om åtgärder vid behov?

lakttagelser

Enligt kommunallagen 6:6 ställs krav på att nämnderna ska se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Kommunfullmäktige reviderade 2018-12-17 § 205 reglementet för intern kontroll. Av reglementet framgår att nämnderna har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom sina respektive verksamhetsområden. Den enskilda nämnden har därvid att tillse att den interna kontrollen organiseras samt att anvisningar beslutas för den interna kontrollen. Enligt reglementet har varje nämnd en skyldighet att styra och följa upp den interna kontrollen inom nämndens verksamhetsområden. Nämnden ska som grund för sin styrning göra dokumenterade risk- och väsentlighetsbedömningar. Det finns även

tillämpningsanvisningar för reglemente för intern kontroll² där det framgår att respektive nämnd har det yttersta ansvaret för att utforma en god intern kontroll. I detta ansvar ligger att utifrån principerna för den interna kontrollen i kommunen, samt utifrån respektive nämnds förutsättningar, tillse att anvisningar för den egna interna kontrollen utfärdas. Det är viktigt att detta dokumenteras och beslutas av nämnden. För granskningen har vi efterfrågat nämndens tillämpningsanvisningar för intern kontroll och det har framgått att nämnden inte har beslutat om egna tillämpningsanvisningar. I årscykeln framgår att återrapport av intern kontroll ska ske i november och att nämnden ska anta internkontrollplan för kommande år i december. För år 2023 finns även en planeringsöversikt för nämnden där det framgår vad som ska behandlas på nämnden respektive arbetsutskottet och där framgår när internkontroll 2023 ska behandlas.

Vid intervju framgår att tjänstepersoner har upprättat ett förslag på risk- och väsentlighetsbedömning inför framtagandet av internkontrollplan 2023. Förslaget på risk- och väsentlighetsbedömning har presenterats för arbetsutskottet som har fått möjlighet att tycka till samt ge förslag på kontroller till internkontrollplanen. Nämnden har inte varit involverade i eller på annat sätt behandlat risk- och väsentlighetsbedömningen. Genom protokollsgranskning har vi sett att nämnden i april 2023 fått information om intern kontroll, bland annat vad det innebär med intern kontroll, nämndernas ansvar samt om nämndernas internkontrollplaner. Nämnden beslutade i maj 2023 om internkontrollplan 2023 samt vilka kontroller som ska ingå i planen. I december 2022 godkände nämnden förvaltningens uppföljning av den interna kontrollen 2022. Uppföljningen visar att vissa brister framkom vid genomförda kontrollmoment och förvaltningen har beskrivit vilka åtgärder som ska vidtas. Nämnden beslutade inte om några ytterligare åtgärder. De intervjuade framhåller att åtgärder vidtas främst av förvaltningen på tjänstepersonsnivå. Av protokollsgranskningen har vi inte sett att nämnden fått någon delrapportering avseende arbetet med internkontrollplan och genomförda kontroller under året.

Vidare framgår av intervjuerna att det inte finns några rutiner för att vid behov revidera den årligen upprättade riskanalysen, exempelvis om det blir en väsentligt förändrad omvärldsbild.

I enkäten som skickats ut till chefer är det 33 % som instämmer till stor del i att nämnden är delaktig i framtagandet av risk- och väsentlighetsbedömning medan 67 % har svarat vet ej. Resultatet visar även att 34 % instämmer helt eller till stor del och 67 % vet ej om nämnden är delaktig i framtagandet av kontrollmoment till internkontrollplanen. 67 % av cheferna instämmer helt eller till stor del i att nämnden får delrapportering under året kring arbetet med internkontrollplan och utförda kontroller.

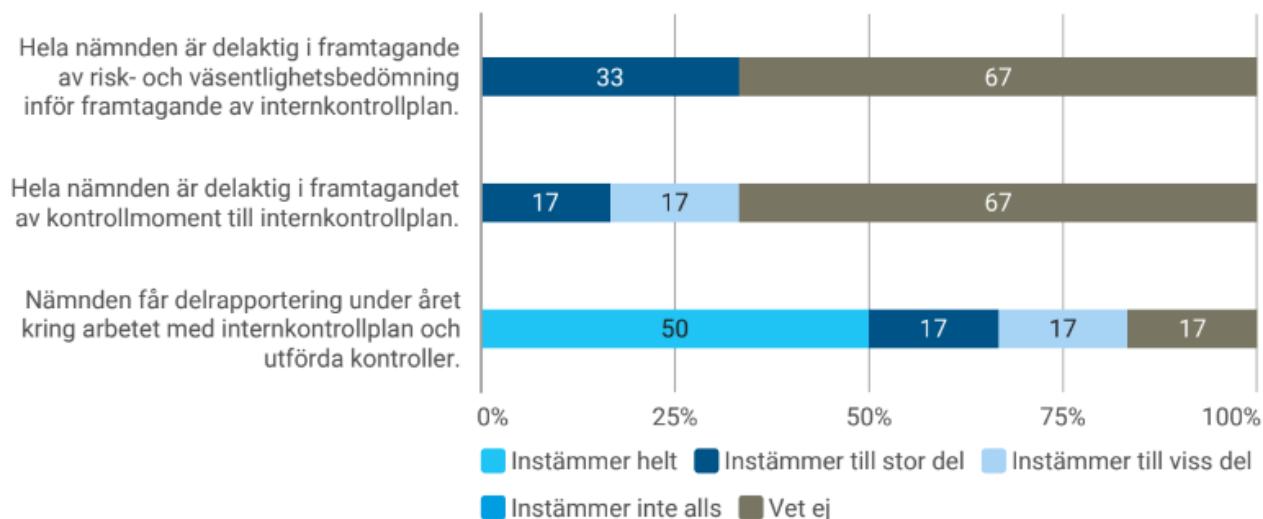
Resultat av enkäten till nämnden visar att 53 % instämmer helt eller delvis i att hela nämnden är delaktig i framtagande av risk- och väsentlighetsbedömning inför framtagandet av kontrollmoment till internkontrollplanen. 27 % har svarat instämmer till viss del och 20 % har svarat vet ej. För påståendet om hela nämnden är delaktig i

---

² Reviderad av kommunchef 2018-10-10

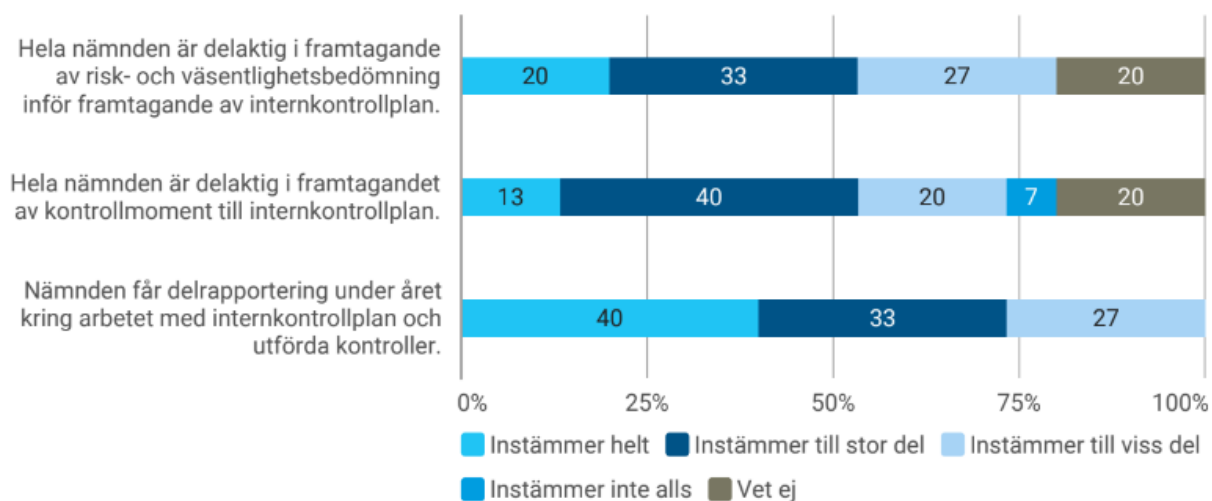
framtagandet av kontrollmoment till internkontrollplanen har 13 % svarat att de instämmer helt, 40 % instämmer till stor del, 20 % instämmer till viss del, 7 % instämmer inte alls och resterande 20 % har svarat vet ej. Vidare visar resultatet från enkäten till nämnden att 73 % instämmer helt eller till stor del i att nämnden får delrapportering under året kring arbetet med internkontrollplan och utförda kontroller, resterande 27 % instämmer till viss del.

Diagram 5: Svar på enkäten till chefer avseende område intern kontroll.

Av fritextkommentarer som lämnats framgår att den nya nämnden vid tid för enkäten inte hade fattat beslut om internkontrollplan. Vidare framgår att nämnden har fått en utbildning om vad intern kontroll är och vad internkontrollplanen innebär. Hur ofta nämnden får rapporter om intern kontrollen anges i internkontrollplanen. Om kontrollmoment skulle visa på stora bekymmer finns det möjlighet att lyfta frågor under året och revidera planen.

Diagram 6: Svar på enkäten till nämndens ledamöter avseende område intern kontroll.

Bedömning

Är nämnden delaktig i det systematiska arbetet med intern kontroll och fattar beslut om åtgärder vid behov?

Delvis.

Bedömningen baseras på att det är främst arbetsutskottet som har möjlighet att i samband med beredning av ärendet om internkontrollplan ha synpunkter på den riskbedömning som ligger till grund för planen. Hela nämnden har möjlighet att ha synpunkter på vilka kontrollmoment som ska ingå i internkontrollplanen i samband med att nämnden beslutar om internkontrollplanen.

Vidare baseras bedömningen på att det saknas rutiner för att vid behov aktualisera riskanalysen och revidera internkontrollplanen under året. Nämnden har inte beslutat om tillämpningsanvisningar för intern kontroll, vilket inte är i enlighet med kommunens reglemente för intern kontroll.

Nämnden får återrapportering av internkontrollplanen en gång per år vilket är i enlighet med gällande reglemente. Nämnden har därmed inte möjlighet att vid behov vidta åtgärder under året om det skulle finnas stora brister i genomförda kontroller utifrån att rapportering sker en gång per år. De åtgärder som vidtagits har skett på förvaltningsnivå och nämnden har inte tagit beslut om några åtgärder vid uppföljning/rapportering, mer än att godkänna förvaltningens uppföljning.

Process för hantering av föreningsbidrag

Revisionsfråga 4: Finns det en process innefattande riktlinjer, rutiner, kontroller och uppföljning för hantering av föreningsbidrag?

lakttagelser

Som nämnts i tidigare avsnitt ansvarar kultur- och fritidsnämnden för stöd till föreningslivet. Förvaltningen har tre tjänstepersoner som arbetar med handläggning av föreningsbidrag. Bidragen är uppdelade i bidrag till evenemang, integration och allmänna samlingslokaler, bidrag inom fritid samt bidrag inom kultur. I styrdokumentet *Gemensamma bidragsregler för föreningar som söker bidrag från kultur- och fritidsnämnden*³, som är på en övergripande nivå, framgår vilka bestämmelser som en förening behöver följa för att kunna ansöka och beviljas bidrag. Av bidragsreglerna framgår inte vilka bidrag som finns att söka. Det finns även reglemente för driftsbidrag till allmänna samlingslokaler, där det framgår villkoren som gäller för driftsbidraget samt regler för kartbidrag för orientering där det framgår förutsättningar för bidraget. På kommunens hemsida lämnas även ytterligare information kopplat till olika bidragstyper.

För granskningen har vi efterfrågat nedskrivna rutiner för processen för de olika föreningsbidragen och fått till oss att det inte finns dokumenterade rutiner eller tydliga bedömningsgrunder. De intervjuade har framhållit att rutin för delegationsbeslut är det styrdokument som används utifrån att två av tre tjänstepersoner handlägger bidrag där beslut fattas på delegation. Det finns även en rutin för återrapportering av delegationsbeslut. Bidrag inom fritid handläggs av tjänsteperson och beslut tas inte via delegation utan där fattas samtliga beslut av nämndens arbetsutskott.

Vid intervju har vi fått beskrivet processerna för föreningsbidrag. Processen för att föreningar ska ansöka och återrapportera bidrag sker till största del via e-tjänster på kommunens hemsida, förutom för två bidrag, kartbidrag samt driftsbidrag för allmänna samlingslokaler. Det finns även möjlighet att lämna in ansökan via en pappersblankett om någon förening har behov av det. När en förening ansökt om ett bidrag blir deras ansökan diarieförd och berörd handläggare får en notering om att en ansökan inkommit. Vid intervju med handläggare för föreningsbidragen framgår att ansökningarna som inkommer via e-tjänster oftast innehåller den information som behövs för den fortsatta handläggningen. Utifrån informationen som inkommit i ansökan handläggs beslutet och handläggaren skriver ett förslag till beslut som sedan går till rätt beslutsfattare enligt nämndens delegationsordning eller arbetsutskottet. Handläggarna följer upp beviljade bidrag genom den återrapportering som föreningarna lämnar in via e-tjänster. Handläggarna har även kontakt med föreningar och genomför vissa besök. Dock ej enligt någon systematik. De intervjuade har beskrivit att oftast betalas 75 % av beviljat bidrag ut till föreningarna direkt och sedan betalas resterande 25 % ut efter att föreningarna lämnat in sin återrapportering. Arbetssättet används för att säkerställa att redovisningen lämnas in från föreningarna.

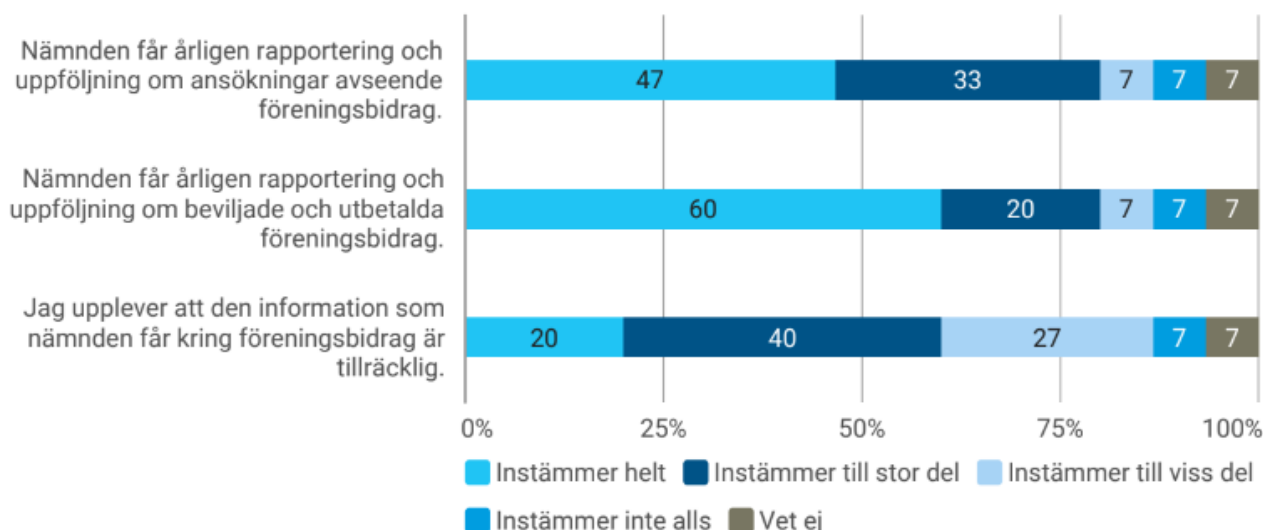
³ Antaget av nämnden 2020-10-21 § 41

Vid intervju har det framgått att återrapportering av beviljade föreningsbidrag sker främst via delegationsbeslut som nämnden delges vid varje sammanträde. Nämnden får även ta del av protokoll från arbetsutskottet utifrån att de fattar beslut om vissa bidrag. Genom protokollsgenomgång av nämndens protokoll under perioden september 2022 till september 2023 kan vi konstatera att nämnden tar del av delegationsbeslut samt arbetsutskottets protokoll. Utöver den återrapporteringen har nämnden fått information om bidragssystem av förvaltningens föreningsutvecklare vid ett tillfälle i maj 2023. Av protokollet framgår att nämnden bland annat fick information om allmänna bestämmelser föreningsbidrag kultur och fritid, kommunalt LOK-stöd, hyresbidrag, driftbidrag, investeringsbidrag och kartbidrag. Nämnden har enligt uppgift inte bjudit in några föreningar till sina sammanträden eller förlagt något sammanträde hos föreningar. Varken förvaltningen eller nämnden har genomfört några enkätundersökningar till föreningar som ansöker om föreningsbidrag i syfte att inhämta synpunkter om processen m.m.

Nämndens ledamöter har fått besvara påståenden avseende området föreningsbidrag i enkäten. Resultatet från enkäten visar att 80 % av ledamöterna instämmer helt eller till stor del i att nämnden årligen får rapportering och uppföljning om ansökningar avseende föreningsbidrag samt att nämnden årligen får rapportering och uppföljning av beviljade och utbetalda föreningsbidrag. 60 % av nämndens ledamöter instämmer helt eller till stor del i att de upplever att den information som nämnden får kring föreningsbidrag är tillräcklig. Här visar resultatet att det är 27 % som instämmer till viss del och även en viss procent (7 %) som inte alls instämmer och en viss procent (7 %) som svarat vet ej.

Diagram 7: Svar på enkäten till nämnden avseende föreningsbidrag.

Av fritextkommentarer som lämnats framgår att beslut om föreningsbidrag är delegerat till arbetsutskottet. Vidare framgår att ett stort arbete och förbättringar har gjorts kring förenklingar av redovisningen till nämnden angående föreningsbidrag.

Bedömning

Finns det en process innefattande riktlinjer, rutiner, kontroller och uppföljning för hantering av föreningsbidrag?

Delvis.

Bedömningen baseras på att vår översiktliga granskning har visat att det finns vissa styrdokument för processen för hantering med föreningsbidrag samt att information lämnas på kommunens hemsida. Däremot saknas det nedskrivna rutiner och kontroller samt bedömningsgrunder för de tjänstepersoner som arbetar med handläggning av de olika bidragen. Vissa besök hos föreningar genomförs av handläggarna, men ej enligt någon gemensam systematik. Någon enkätundersökning eller annan synpunktsinhämtning har varken skett från förvaltning eller nämnd. Vidare baseras bedömningen på att nämnden får återrapportering enbart på beviljade bidrag genom delegationsbeslut och protokoll från arbetsutskottet och nämnden har inte bjudit in föreningar till sina sammanträden eller förlagt sina sammanträden hos någon förening. Det sker ingen återrapportering på kontroller och uppföljning för hantering av föreningsbidrag till nämnden. Det saknas även dokumenterade rutiner för hur kontroll och uppföljning för hantering av föreningsbidrag ska genomföras och dokumenteras.

Samlad bedömning

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kultur- och fritidsnämndens styrning, ledning och uppföljning är tillräcklig för att bedriva en ändamålsenlig verksamhet inom granskade områden samt med en tillräcklig intern kontroll.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att kultur- och fritidsnämndens styrning, ledning och uppföljning *inte helt* är tillräcklig för att bedriva en ändamålsenlig verksamhet inom granskade områden samt med en *inte helt* tillräcklig intern kontroll.

Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor

Revisionsfråga	Bedömning	
1. Finns en tydlig ansvars- och rollfördelning mellan politik och tjänstepersoner?	Ja Bedömningen baseras på att det finns ett reglemente för nämnden samt en aktuell delegationsordning med vidaredelegat. Det finns även kommunövergripande riktlinjer där det framgår hur beredningsprocessen ska gå till. Både de intervjuade samt resultat från enkäter till chefer och nämndens ledamöter visar till stor del en samstämmig bild av att roll- och ansvarsfördelning är tydlig.	
2. Är uppföljning och rapportering av nämndens ekonomi och verksamhet ändamålsenlig?	Ja Bedömningen baseras på att det finns en tydlig struktur för hur och när uppföljning av verksamhet och ekonomi ska ske vilket såväl intervju- och enkätsvar som protokoll bekräftar. Enligt vår bedömning kan protokollen utvecklas och innefatta mer information för spårbarhet, t.ex. ekonomiskt utfall. I de fall nämnden fattar beslut avseende ekonomin har nämnden tackat för informationen trots att prognosen vid några tillfällen, senast i september 2023, pekat på	

---

underskott. Enligt vår bedömning borde nämnden gett förvaltningen i uppdrag att återkomma med förslag till besparingar med tillhörande konsekvensbeskrivningar. Nämnden borde samtidigt varit tydlig med när återrapporering skulle skett samt dokumenterat det i protokollen för spårbarhet.

---

3. Är nämnden delaktig i det systematiska arbetet med intern kontroll och fattar beslut om åtgärder vid behov?

Delvis

Bedömningen baseras på att det är främst arbetsutskottet som har möjlighet att i samband med beredning av ärendet om internkontrollplan ha synpunkter på den riskbedömning som ligger till grund för planen. Hela nämnden har möjlighet att ha synpunkter på vilka kontrollmoment som ska ingå i internkontrollplanen i samband med att nämnden beslutar om internkontrollplanen.

Vidare baseras bedömningen på att det saknas rutiner för att vid behov aktualisera riskanalysen och revidera internkontrollplanen under året. Nämnden har inte beslutat om

tillämpningsanvisningar för intern kontroll, vilket inte är i enlighet med kommunens reglemente för intern kontroll.

Nämnden får återrapporering av internkontrollplanen en gång per år vilket är i enlighet med gällande reglemente. Nämnden har därmed inte möjlighet att vid behov vidta åtgärder under året om det skulle finnas stora brister i genomförda kontroller utifrån att rapportering sker en gång per år. De åtgärder som vidtagits har skett på förvaltningsnivå och nämnden har inte tagit beslut om några åtgärder vid uppföljning/rapporering.

---

4. Finns det en process innefattande riktlinjer, rutiner, kontroller och uppföljning för hantering av föreningsbidrag?

Delvis

Bedömningen baseras på att vår översiktliga granskning har visat att det finns vissa styrdokument för processen för hantering med föreningsbidrag samt att information lämnas på kommunens hemsida. Däremot saknas det nedskrivna rutiner och kontroller samt bedömningsgrunder för de tjänstepersoner som arbetar med handläggning av de olika bidragen. Vissa besök hos föreningar genomförs av handläggarna, men ej enligt någon gemensam systematik. Någon enkätundersökning eller annan synpunktsinhämtning har varken skett från förvaltning eller nämnd. Vidare baseras bedömningen på att nämnden får återrapportering enbart på beviljade bidrag genom delegationsbeslut och protokoll från arbetsutskottet och nämnden har inte bjudit in föreningar till sina sammanträden eller förlagt sina sammanträden hos någon förening. Det sker ingen återrapportering på kontroller och uppföljning för hantering av föreningsbidrag till nämnden. Det saknas även dokumenterade rutiner för hur kontroll och uppföljning för hantering av föreningsbidrag ska genomföras och dokumenteras.

Rekommendationer

Utifrån genomförd granskning lämnas följande rekommendationer till kultur- och fritidsnämnden:

- Att tillse att det bör göras en genomgång av roll- och ansvarsfördelning för att öka tydligheten för samtliga nämndsledamöter och ersättare.

- Att nämnden tillser att protokollen utvecklas innehållsmässigt och innefattar mer information för spårbarhet, t.ex. kring ekonomiskt utfall.
- Att fatta beslut om tillämpningsanvisningar för intern kontroll i enlighet med kommunens reglemente för intern kontroll. Nämnden bör införa rutiner för delrapportering av utfall av kontrollmoment i syfte att kunna besluta om åtgärder under året i de fall brister noteras. Nämnden bör fatta beslut om åtgärder med anledning av resultatet av internkontrollarbetet.
- Att tillse att hela nämnden är involverade i den riskbedömning som ligger till grund för nämndens systematiska arbete med intern kontroll utifrån att hela nämnden är ansvarig för att den interna kontrollen är tillräcklig. Nämnden bör även tillse rutiner att aktualisera riskbedömning under året och revidera internkontrollplanen vid behov.
- Att se över processen för föreningsbidrag och tillse att det finns dokumenterade regler, rutiner, checklistor, bedömningsgrunder och kontroller samt tillse att utförda kontroller dokumenteras och signeras. Detta för spårbarhet och att undvika personberoende.

2023-10-13

Rebecka Hansson

Anna Hilmarsson

Uppdragsledare

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Hudiksvalls kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 2023-03-17. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.